

Rapport

fra Den første konferansen om minoritetsspråklige medier i Norge

Den første konferansen om minoritetsspråklige medier i Norge fant sted den 28. april 2016 i Oslo i lokalene til Høgskolen i Oslo og Akershus.

Konferansen ble forberedt i tett samarbeid med personer fra minoritetsspråklige medier, med Medietilsynet, med Oslo universitet, og spesielt med Institutt for journalistikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus, med IMDi, UDI, Familie- og kulturkomiteen på Stortinget og en del journalister og redaktører. Videre ble konferanse-konseptet drøftet med kollegaer fra fagorganisasjoner og flere andre.

Det er vår erfaring at temaet engasjerer representanter fra viktige institusjoner og organisasjoner, politikere og forskere, journalister og redaktører – fra både norske og minoritetsspråklige medier. På selve konferansen la sentrale aktører fram fakta, viste til egne erfaringer og møtte deltakere med relevant kompetanse. Det var arrangørens målsetting at TNS Gallup skulle gjøre en spørreundersøkelse om medievaner blant minoritetsspråklige, men det var dessverre ikke mulig å skaffe nok penger til dette.

På konferansen holdt følgende personer innledningsforedrag: **Knut Olav Åmås**, leder av Mediemangfoldsutvalget og direktør for Fritt Ord, **Tor Erik Engebretsen**, direktør i Medietilsynet og **Elisabeth Eide**, professor ved Fakultet for samfunnsfag, Institutt for journalistikk og mediefag. **Edith Stylo**, sjefredaktør www.polonia.no og tidligere sjefredaktør i Radio Polonia Oslo, **Mahmona Khan**, journalist og forfatter av boka «Tilbakeblikk – Da pakistanerne kom til Norge», **Maria Ho**, redaktør av den kinesiske avisen Tong Xun og **Dzevad Tasic**, ansvarlig redaktør i Bosanska posta /Bosnisk post orienterte om mediesituasjonen. De la også fram egne erfaringer i arbeidet med medier til EØS–arbeidsinnvandrere, pakistanere, kinesere og

bosniere. Mange av deltakerne på konferansen deltok med spørsmål og kommentarer.

I paneldebatten deltok:

Ingeborg Grimsmo, kommunikasjonsdirektør UDI, **Kårstein Eidem Løvaas**, stortingsrepresentant (H), **Kjersti Løken Stavrum**, generalsekretær Norsk Presseforbundet og **Arild Grande**, stortingsrepresentant (AP).

Hovedkonklusjonene

Konferansen finner sted på et tidspunkt da innvandringspolitikk og integrering av nyankomne til Norge er et viktigere tema enn noen gang tidligere i det norske samfunnet.

Mediene med flyktninger, innvandrere og EØS-arbeidere som målgrupper - ved siden av og sammen med norske medier - kan være viktige støttespillere i en omfattende integrering i det norske samfunnet og ikke minst gi et verdifullt bidrag til et flerkulturelt samfunn.

Minoritetsspråklige medier kan ikke erstattes av norske medier eller medier fra hjemlandet.

Situasjonen for minoritetsspråklige medier i dag er imidlertid veldig forvirrende. Etter regjeringens forslag ble pressestøtten til minoritetsspråklige medier kuttet ut fra statsbudsjettet for 2015, uten noen form for overgangsordning. Vedtaket var avgjørende for at flere medier forsvant. Noen fortsetter et vanskelig liv eller forsvinner langsomt.

Uten statlig støtte må de minoritetsspråklige redaksjonene selv ta grep for å gjøre seg mer relevante for publikum. Men dette er en meget vanskelig oppgave. At de minoritetsspråklige mediene kan være så gode at de rett og slett får brukerne til å betale det det koster å gi dem ut, krever store forandringer, mye mer kompetanse og ikke minst tid.

Disse mediene har ikke de samme økonomiske forutsetninger som norske medier. En selvstendig og bærekraftig økonomi er en stor utfordring for fremtiden til de minoritetsspråklige mediene.

For å klare seg trenger de minoritetsspråklige mediene å gjennomgå en profesjonalisering. De må levere et produkt som minoritetene i Norge har behov for. Men potensialet i markedet finnes. De minoritetsspråklige mediene må selv gjøre seg viktige for å utløse markedspotensialet, Men mediegruppen sliter med å rekruttere journalister og redaktører med kompetanse fra og innsikt i de minoritetsspråklige medier. Her skiller de seg vesentlig fra de norske mediegruppene.

Deltakerne på konferansen var enige om at dette problemet ikke må undervurderes og bagatelliseres.

Den første konferansen om minoritetsspråklige medier anbefalte derfor at alle som jobber hardt for å forberede nye programmer for integrering medier på minoritetsspråk må tas på alvor og vurderes som en viktig ressurs. Det er derfor nødvendig å gi nye impulser og raskt finne en god vei ut av krisen som de minoritetsspråklige mediene befinner seg i.

FORSLAG

- Det må tenkes nye løsninger på dette området. Noen av de tidligere brukte virkemidlene er en selvsagt nødt til å forlate. Men i henhold til norsk tradisjon basert på demokratiske grunnverdier og at innvandrere skal ha en tilværelse i sitt nye hjemland, basert på likeverd og likestilling, med god politisk vilje og med hjelp av fagfolk, er vi nødt til å utvikle nye former for kommunikasjon. Den må harmonere med dagens teknologiske utvikling og de reelle behovene det norske samfunnet har.
- Det er nødvendig raskt å komme frem til nye støtteordninger. Konferansen understreker spesielt behovet for så snart som mulig å få en tydelig politikk og en konkret plan for hva myndighetene vil støtte og hvordan de ønsker å gjøre det. Konferansen anbefaler at nye støtteordninger legge vekt på:
 - a) medier for flykntninger (tilbakevending og inkludering)
 - b) EØS-arbeidsinnvandrere (innkludering og integrering)
 - c) Innvandrere – (integrering og mangfold)

- Det bør vurderes muligheter for å etablere en unik digital plattform hvor det på ett sted kan samles den viktigste informasjonen for flyktninger og utenlandske arbeidstakere og samtidig skape rom for etablering av digitale medier til de enkelte gruppene på deres eget språk. På en digital plattform kan disse digitale mediene få gratis tekniske hjelpemidler, gratis support, faghjelp for redaksjonell jobb med full respekt for journalistisk frihet, redaktørplakaten osv. Regnskapsfører og revisorkontroll kan være felles for alle medier på denne digitale plattformen. Dette kan gi en mye enklere mulighet for helt korrekt bruk av støttemidlene.
- Medier til innvandrere kan få tilbud om å knytte seg til den samme digitale plattformen med de samme forutsetninger. På denne måten vil det være mulig på relativt kort tid å lage gode forutsetninger for ny utvikling til alle minoritetsspråklige medier.

Å kunne lese nyheter og få informasjon på sitt eget morsmål om hva som skjer i det norske samfunnet politisk, kulturelt og på andre områder, er av uvurderlig betydning, ikke bare i den perioden nye i Norge lærer norsk.

Konferansen anbefaler at i det i diskusjonen om nye støtteordningen tas hensyn til evaluering av støtteordninger for minoritetsspråklige medier ble gjennomført i juni 2010.

Grunnlagsdokumentet til konferansen er godtatt og sendes som vedlegg.